

Nhớ Mùa Gió Chướng

© Chú Chín Cali

Nguồn: CHUCHINCALI.BLOG | 05/02/2018

Ảnh minh họa, chuchincali.blog

Giữa tháng mười âm lịch, sau vài đám mưa cuối mùa, thường là những trận mưa giông dữ dội, bà con Nam bộ đón gió Chướng về.

Bà nội đầu choàng khăn kín mít vì lạnh, ngồi bó gối trên cái chông tre trước nhà, lợ mợ vừa ngoái trầu vừa vểnh tai lắng nghe tiếng gió thổi xào xạc ngoài vườn. Gió đùa quanh sân nhà, vờn sóng trên sông, đong đưa những tàu dừa nghiêng ngả. Bà tặc lười:

– Chà...gió Chướng đã về rồi... thổi mạnh dữ ha!

Gió về như con bướm đầu Xuân xuất hiện, báo hiệu mùa mưa lê thê chấm dứt thay thế bởi mùa Xuân với nhiều hứa hẹn những ngày vui Tết đã cận kề. Gió mang theo nguồn sinh khí mới làm lòng người cũng thấy rộn rã nôn nao theo từng cơn gió thổi:

*Một năm là mấy tháng Xuân
Ăn chơi cho thỏa phong trần ai ơi!*

Gió Chướng chính là ngọn gió mùa Đông Bắc, một trong hai ngọn gió chính ở Việt Nam, khi thổi qua miền Bắc được gọi là gió Bắc mang theo mưa phùn giá buốt của mùa Đông, nhưng khi thổi qua vùng đồng bằng châu thổ sông Cửu Long lại là ngọn gió khô mát mẽ được bà con miền Nam gọi là gió Tết. Gió Tết nhắc nhở người dân Nam bộ dù có bốn ba xuôi ngược nơi đâu cũng phải chuẩn bị về nhà ăn Tết:

*Dù ai buôn bán nơi đâu
Nhớ đến ngày Tết rủ nhau mà về.*

Từ nghìn xưa ngọn gió Đông Bắc ảnh hưởng sâu đậm đến đời sống của người dân Việt. Tính chất khắc nghiệt của ngọn gió Bắc miền Bắc và sự lãng mạn trữ tình của ngọn gió Chướng miền Nam đã làm đề tài sáng tác cho bao nhiêu tác phẩm văn chương để đời trong kho tàng văn học Việt Nam.

Tôi sinh trưởng ở miệt vườn nước ngọt quanh năm, cây trái sum suê, dừa cao bóng mát che kín cả mặt trời nên tầm nhìn bị hạn hẹp. Lần đầu tiên được theo ba đi ghe thu lúa ruộng ở vùng sông nước mênh mông, trời cao đất rộng, đồng ruộng trải dài mát mắt làm tôi cảm thấy mình bé nhỏ nên thích thú vô cùng. Ghe đi trên sông lớn trống trải nên gió Chướng thổi giật từng cơn mát rượi. Ba cố giữ vững tay chèo cho ghe vượt sóng nhấp nhô, áo quần bay phàn phật trong gió. Những lượn sóng to nhỏ dồn dập kéo nhau vào bờ theo con nước lớn nước ròng, làm lao chao đám lục bình đang mùa trở bông tím nhạt, màu tím quê hương gợi nhiều nỗi nhớ:

*Em nhận ra dòng sông quen thuộc quá
Hương phù sa châu thổ của quê mình
Mùa gió Chướng hoa lục bình nở rộ
Chuyến đò chiều chở tím cả hoàng hôn
(Trích từ phim “Chương trình ký ức miền Tây”)*

<https://chotramnguoinhaque.files.wordpress.com/2021/01/fe53a-nmgc2.jpg> Ảnh minh họa, chuchincali.blog

Rau muống đại trở hoa kèn tím tím dọc bờ sông, trên nương rẫy, dưới đầm, trên sân nhà ai hoang vắng, cheo leo giữa đồng không mông muội.

*Chờ anh em hết sức chờ
Chờ cho rau muống lên bờ trở bông.*

Gió Chướng gắn liền với mùa So Đũa trở bông trắng xóa, hoa đậu Rồng tím tím áp ủ tình ong bướm mặm nong. Lúc này là cuối mùa cá Linh nên vừa to vừa mập, lại là mùa cá Bông Lau, mùa tôm đất nhảy long chong khi bị bắt lên khỏi mặt nước. Canh chua tôm đất nấu với bông So Đũa, cá Bông Lau kho tộ chấm với đậu Rồng non vừa hái trên giàn là đặc sản của miền Nam, nghe nói đến là đã thấy thòm thèm hương vị quê hương.

Ngon gió Chướng thổi vi vu và khí trời se se lạnh là thời tiết lý tưởng để dân làm “rẫy” trồng các hoa màu bán Tết trên đất “*giồng*” là những vùng đất cao nước ngọt quanh năm. Những cánh đồng lúa vàng chỉ trong một thời gian ngắn đã biến thành những cánh đồng xanh trồng dưa hấu, dưa gang, bí đao, bí rợ, hay những luống rau, luống cải hoặc giàn dưa leo, mướp đắng (khổ qua). Dưa hường, dưa ngon, ớt bầu, bông bí là những phó sản dư thừa được nông dân bày bán dọc đường, ngoài chợ để kiếm thêm chút tiền lẻ. Lúc ấy món canh dưa hường quen thuộc không thể thiếu sót trong mỗi bữa cơm dân dã hằng ngày:

<https://chotramnguoinhaque.files.wordpress.com/2021/01/f776f-3.jpg> Hoa rau muống, Ảnh chuchincali.blog

*Má mong gả thiếp về vườn
Ăn bông bí luộc, dưa hường nấu canh”
(Theo Đan Nguyên “Đặc Sản” mùa gió chướng)*

Quê tôi lại là xứ chuyên trồng hoa Tết cung cấp cho các thành phố lớn. Khi mùa mưa vừa dứt hết là mùa hoa kiểng bắt đầu. Màu sắc tươi vui của hoa kiểng trang điểm cho nàng Xuân thêm phần duyên dáng khiến lòng người càng háo hức mong chờ.

Chim Cu say cảnh động tình kéo nhau về xây tổ gáy rân trong vườn:

*Cu kêu ba tiếng cu kêu
Kêu mau đến Tết, dựng nêu ăn chè*

Chim Cường cũng trong mùa sinh sản cái cọ om sòm trên ngọn cây Đông (cây ngô đồng) cao vút đứng lẻ loi ngoài bờ sông đang nở bông đỏ chói. Tết là mùa vú sữa, mùa xoài đơm bông kết trái, mùa Mai vàng kết nụ nở hoa.

Bà Xả tôi rất cầu kỳ nhất định tìm mua cho được 4 loại trái cây: măng cầu, dưa, đu đủ, xoài, cho đủ bộ: “*Cầu, vựa, đu, xà*” để chưng bàn thờ trong ba ngày Tết. Bánh tét bánh chưng thịt cá ê hề, rượu chè thừa thãi. Trong nhà, ngoài cửa, hoa kiểng chưng đầy. Bàn thờ nhan đèn khói hương ấm cúng. Ở Mỹ mọi người thoải mái ăn Tết thật linh đình.

Tiệc tùng rần rộ rồi cũng tan. Khách khứa, con cháu, nhà ai nấy về, trả lại sự yên tĩnh cổ hủu của căn nhà nhỏ và sự tĩnh mịch của tâm hồn. Ngồi một mình, khi tâm hồn lắng đọng, tôi tự hỏi: “*tôi vừa ăn Tết đó sao?*” một cái Tết nhạt nhẽo không hồn!

Đối với tôi, hoa Mai, hoa Đào, hoa Cúc có chưng đầy nhà cũng không làm Tết đến. Tiệc tùng ăn nhậu linh đình cũng không mang đến hương vị mùa Xuân. Tôi ăn Tết nhưng niềm vui không trọn vẹn, như có điều gì thiếu thốn bên trong, một nỗi nhớ băng quơ nặng trĩu trong lòng.

<https://chotramnguoinhaque.files.wordpress.com/2021/01/aa980-5.jpg> Mùa hoa Tết, Ảnh chuchincali.blog

Ăn Tết xứ người chỉ gọi thêm nhiều nỗi nhớ. Tôi nhớ quê nhà. Ngày xưa ăn Tết rất nghèo nhưng thật vui. Tôi nhớ ba tôi chèo ghe chở đàn con lóc nhóc đi sắm Tết. Tôi nhớ má tôi ngồi xắt thịt gói nem, nhớ bà con lối xóm ngồi trên bộ vạt tre gói bánh tét cười nói huyền thuyên. Bên hàng xóm tiếng chày kêu “*bùm bụp*” nhà ai đang quét bánh phồng. Ngày Tết là ngày gia đình đoàn tụ. Tôi trông ngóng tiếng còi tàu văng vẳng của chiếc đò máy ở tỉnh về để chạy ù ra tận bờ sông đón mấy anh chị đi học xa về. Tôi nhớ cảnh tát đĩa bắt cá, bắt tôm, rượt vịt, đuổi gà. Sáng sớm trời lạnh lạnh, khi sương mai còn rơi lộp độp trên những tàu lá chuối im lìm, mấy anh em tôi đi quơ củi

đốt lửa cho ba nường bánh tráng bánh phồng ăn sáng đồng thời ngồi hơ những bàn tay lạnh ngắt. Đêm về trời tối đen như mực nhớ cảnh ngồi bên ánh lửa hồng canh nồi bánh tét, nường khoai lang, khoai mì, lụi hột mít. Ăn Tết thật đơn sơ nhưng hương vị thật đậm đà.

Ngày Tết ở quê tôi còn có ngọn gió Chướng thổi xạc xào cây cỏ, có chim Cu gáy rộ trong vườn, có So Đũa nở bông trắng xóa quanh nhà và Mai vàng nở rộ ngoài sân. Lúc ấy Tết mới thật sự về, mới làm hoa Tết trong lòng người nở rộ. Khi tâm hồn có hao hức đón Xuân thì hương vị của ngày Tết mới thật sự đậm đà.

Tết gắn liền với mùa gió Chướng. Đối với người dân Nam bộ, thiếu gió Chướng là thiếu cả mùa Xuân. Ăn Tết xứ người thì làm gì có gió Chướng để đón Xuân!

Thiếu gió Chướng là thiếu cả hình bóng quê nhà làm gọi bao nỗi nhớ, làm chạnh lòng kẻ tha phương thấy tiếc thương một thời đã mất.

Lại thêm một cái Tết xa nhà. Không lẽ suốt đời ta sống kiếp tha hương?

© Chú Chín Cali

Thân mời đọc thêm @ [Chuchincali Blog](#) hay @ [NLS Blao](#)

❖ Bài viết cùng chủ đề: [Gió Chướng ở Đồng Bằng Sông Cửu Long](#)

❖ [Canh Chua Cá Bông Lao, Bông So Đũa](#)

❖ [Chim Rời Tổ Mẹ](#)

❖ [Tram Cuối Cuộc Đời](#)

❖ [Săn Chim](#)